

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2011 r.

**w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom
na zakup podręczników**

Na podstawie art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki udzielania pomocy uczniom objętym Rządowym programem pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna” ustanowionym uchwałą nr/2011 Rady Ministrów z dnia 2011 r. w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna”;
- 2) formy i zakres pomocy;
- 3) tryb postępowania w sprawie udzielania pomocy.

§ 2. 1. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników jest udzielana uczniom rozpoczynającym w roku szkolnym 2011/2012 naukę w klasach I-III szkoły podstawowej, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie III gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych lub w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej, zwanych dalej „szkołą”.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991.

2. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, jest udzielana uczniom słabo widzącym, niesłyszącym, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniom z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczającym w roku szkolnym 2011/2012 do szkół dla dzieci i młodzieży lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych, zwanych dalej „szkołą”.

3. Pomocy udziela się uczniom, o których mowa w ust. 1, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.²⁾).

4. W przypadkach określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, pomoc może być udzielona uczniom, o których mowa w ust. 1, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe, o którym mowa w ust. 3. Liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc w tym trybie, nie może przekroczyć w danej gminie 10% ogólnej liczby uczniów, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem uczniów szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

5. W przypadku szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc w trybie, o którym mowa w ust. 4, nie może przekroczyć 10% ogólnej liczby uczniów klas I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych i klasy VI ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez tego ministra.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427.

6. Wartość pomocy nie może przekroczyć kwoty:

- 1) 180 zł - dla ucznia klasy I-III szkoły podstawowej, dla ucznia klasy I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz dla ucznia słabo widzącego, niesłyszącego, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w klasach I-III szkoły podstawowej lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 2) 325 zł – dla ucznia klasy III gimnazjum, dla ucznia klasy III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, dla ucznia klasy III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, dla ucznia klasy VI ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz dla ucznia słabo widzącego, niesłyszącego, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w klasach I-III gimnazjum, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, w klasach IV-VI ogólnokształcącej szkoły baletowej;
- 3) 210 zł – dla ucznia słabo widzącego, niesłyszącego, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w klasach IV-VI szkoły podstawowej, w klasach IV-VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły baletowej;

- 4) 315 zł – dla ucznia słabo widzącego, niesłyszącego, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w zasadniczej szkole zawodowej;
- 5) 390 zł – dla ucznia słabo widzącego, niesłyszącego, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla ucznia z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w szkole ponadgimnazjalnej z wyłączeniem zasadniczej szkoły zawodowej oraz w klasach IV-VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasach IV-VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, w klasach VII-IX ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz w liceum plastycznym.

§ 3. 1. Pomoc, o której mowa w § 2, jest udzielana na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), a także nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

2. Wniosek składa się do dyrektora szkoły, do której uczeń będzie uczęszczał w roku szkolnym 2011/2012.

3. Wniosek składa się w terminie ustalonym odpowiednio przez wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego dla siedziby szkoły, a w przypadku wniosków o przyznanie pomocy uczniom ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych i liceów plastycznych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – w terminie ustalonym przez tego ministra.

4. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o wysokości dochodów. W uzasadnionych przypadkach do wniosku można dołączyć – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów – oświadczenie o wysokości dochodów.

5. W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego lub okresowego, można przedłożyć - zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pieniężnych w formie zasiłku stałego lub okresowego.

6. W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, o którym mowa w § 2 ust. 2, do wniosku – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - należy dołączyć kopię orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

7. W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, o którym mowa w § 2 ust. 4 i 5, do wniosku – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - należy dołączyć uzasadnienie.

§ 4. 1. Dyrektor szkoły, w tym szkoły prowadzonej przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne, sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów, o których mowa w § 2 ust. 2 i 4, oraz przekazuje ją odpowiednio wójtowi gminy, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, właściwemu ze względu na siedzibę szkoły.

2. W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych i liceów plastycznych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, dyrektor szkoły przekazuje listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów, o których mowa w § 2 ust. 2 i 5, ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 5. 1. Po otrzymaniu listy uczniów, w tym listy uczniów szkół prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta informuje

dyrektora szkoły o liczbie uczniów zakwalifikowanych do otrzymania pomocy, o których mowa w § 2 ust. 4.

2. W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych i ogólnokształcących szkół baletowych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego informuje dyrektora szkoły o liczbie uczniów zakwalifikowanych do otrzymania pomocy, o których mowa w § 2 ust. 5.

§ 6. Dyrektor szkoły, po analizie wniosków dotyczących uczniów, o których mowa w § 2 ust. 4 i 5, oraz zgodnie z informacją o liczbie uczniów zakwalifikowanych do otrzymania pomocy, o której mowa w § 5, podejmuje decyzję w sprawie przyznania pomocy.

§ 7. 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, przekazuje środki na dofinansowanie zakupu podręczników na rachunek bankowy szkoły prowadzonej przez gminę.

2. W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych i liceów plastycznych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, środki na dofinansowanie zakupu podręczników przekazuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rachunek bankowy szkoły.

3. Dyrektor szkoły, o której mowa w ust. 1 i 2, zwraca rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) koszty zakupu podręczników po przedłożeniu dowodu zakupu, do wysokości wartości pomocy, o której mowa w § 2 ust. 6.

4. W przypadku szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego inne niż gminy, osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne, koszty zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, po przedłożeniu dowodu zakupu, do wysokości wartości pomocy,

o której mowa w § 2 ust. 6, zwraca odpowiednio wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły.

5. W przypadku zakupów indywidualnych dowodem zakupu podręczników jest faktura VAT wystawiona imiennie na ucznia, rodzica (prawnego opiekuna, rodzica zastępczego) lub rachunek, paragon lub oświadczenie o zakupie podręczników.

6. W przypadku złożenia oświadczenia o zakupie podręczników, do oświadczenia należy dołączyć informację o rozliczeniu wydatków tylko w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna”.

7. W przypadku zakupu podręczników dla grupy uczniów koszty zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, są zwracane rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) do wysokości wartości pomocy, o której mowa w § 2 ust. 6, po przedłożeniu potwierdzenia zakupu zawierającego w szczególności: imię i nazwisko ucznia, klasę, do której uczeń będzie uczęszczał, adres szkoły, wykaz zakupionych podręczników, kwotę zakupu, datę zakupu i czytelny podpis podmiotu dokonującego zakupu. Potwierdzenie wystawia podmiot dokonujący zakupu, na podstawie faktury VAT i listy uczniów, dla których zakupiono podręczniki.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

DYREKTOR
DEPARTAMENTU PRAWNEGO
Joanna Rozwadowska-Skrzeczyńska
radca prawny

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU ZWIĘKSZANIA
SZANS EDUKACYJNYCH

Elżbieta Woźnyła

UZASADNIENIE

W związku z podjęciem w dniu przez Radę Ministrów uchwały Nr/2011 w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna” projektowane rozporządzenie określa szczegółowe warunki udzielania pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników dla uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2011/2012 naukę w klasach I-III szkoły podstawowej, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie III gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych lub w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz dla uczniów słabo widzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2011/2012 do szkół dla dzieci i młodzieży lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych.

Projekt rozporządzenia określa formę pomocy oraz beneficjentów, którzy z pomocy mogą skorzystać. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników jest jedną z dostępnych form realizacji zadania dotyczącego wyrównywania szans edukacyjnych uczniów pochodzących z rodzin o niskim statusie ekonomicznym oraz uczniów niepełnosprawnych.

W ramach programu pomoc przysługuje uczniom rozpoczynającym w roku szkolnym 2011/2012 naukę w klasach I-III szkoły podstawowej, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie III gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych lub w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) oraz uczniom

pochodzącym z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a które wymagają pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników, ze względu na przypadki określone w art. 7 tej ustawy.

W ocenie Ministerstwa Edukacji Narodowej uczniowie pochodzący z rodzin o niskim statusie ekonomicznym, w większym stopniu niż pozostali narażeni są na niepowodzenia edukacyjne związane z problemami ekonomicznymi rodziny. Brak środków finansowych na podstawowe potrzeby w gospodarstwie rodzinnym powoduje także ograniczenia w dostępie do pełnego wyposażenia dziecka w podręczniki szkolne.

Początek edukacji szkolnej wiąże się z dużym przeżyciem emocjonalnym. Działania, które wspierają adaptację ucznia do nowych warunków należy zaliczyć do korzystnych, zarówno dla samego dziecka i jego rodziców, jak i dla przyszłej pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Pomagając rodzicom uczniów klas I-III szkół podstawowych poprzez dofinansowanie zakupu podręczników pośrednio motywujemy dzieci do większego wysiłku intelektualnego.

W 2011 r. możliwość dofinansowania podręczników otrzymają uczniowie klas III gimnazjów i uczniowie odpowiednich klas szkół artystycznych, które prowadzą nauczanie w oparciu o nową podstawę programową kształcenia ogólnego. Wprowadzone zmiany w podstawie programowej kształcenia ogólnego wiążą się ze zmianą dotychczasowych pozycji wydawniczych.

Uprzedzając zatem możliwość wystąpienia trudności związanych z nabyciem nowych podręczników w rodzinach o niskich dochodach, rozporządzenie uwzględnia grupę uczniów rozpoczynających naukę w szkołach prowadzących nauczanie w oparciu o nową podstawę programową kształcenia ogólnego dla klasy III gimnazjum. W szkołach prowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego są to odpowiednio: klasa III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasa III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych oraz klasa VI ogólnokształcącej szkoły baletowej. W ogólnokształcącej szkole baletowej kształcenie odbywa się w cyklu 9-letnim, a uczniowie rozpoczynający kształcenie na poziomie III klasy gimnazjum uczęszczają odpowiednio do klasy VI ogólnokształcącej szkoły baletowej.

Ponadto, w ramach programu, pomoc przysługuje uczniom słabo widzącym, niesłyszącym, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniom z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2011/2012 do szkół dla dzieci i młodzieży lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072) w wydawanym orzeczeniu wskazywana jest niepełnosprawność lub niepełnosprawności składające się na niepełnosprawność sprzężoną, z uwagi na którą uczeń wymaga kształcenia specjalnego. W przypadku orzeczeń wydanych na podstawie ww. rozporządzenia organ prowadzący szkołę może w sposób jednoznaczny wskazać w przypadku niepełnosprawności sprzężonych grupy dzieci z wadą wzroku, z wadą słuchu lub z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

W przypadku grupy uczniów, którzy otrzymali orzeczenie przed 15 października 2008 r. (na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz wydawania opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, a także szczegółowych zasad kierowania do kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania – Dz. U. Nr 13, poz. 114, z późn. zm.) w orzeczeniach wydawanych przez poradnię brak było wskazania na rodzaj niepełnosprawności stanowiących niepełnosprawność sprzężoną. Dlatego dla zachowania pełnej czytelności grupy odbiorców wśród uczniów niepełnosprawnych w programie w sposób jednoznaczny wskazano, które grupy uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną są uprawnione do otrzymania pomocy. W takich przypadkach dyrektor szkoły posiadający informację o potrzebie kształcenia specjalnego z powodu niepełnosprawności sprzężonej wskaże, że uczeń jest uprawniony do korzystania z programu ze względu na rodzaj niepełnosprawności składających się na sprzężenie.

Uczniowie niepełnosprawni, o których mowa powyżej, mają prawo do otrzymania dofinansowania do podręczników i książek pomocniczych do kształcenia specjalnego na podstawie art. 71d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Oferta tytułów podręczników do kształcenia specjalnego, zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, jest wielokrotnie mniejsza niż odpowiednich tytułów do kształcenia ogólnego dla pozostałych uczniów. Do 2009 r. podręczniki te były kupowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i nieodpłatnie przekazywane do szkół i placówek, w których kształcą się ci uczniowie, a następnie wypożyczane im na dany rok szkolny. Ponieważ uczniowie słabo widzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, realizują podstawę programową kształcenia ogólnego tę samą, co ich pełnosprawni rówieśnicy i mogą korzystać z podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania dostępnych na rynku, zasadne jest umożliwienie im otrzymanie dofinansowania do każdego podręcznika, który zostanie dla nich wskazany przez nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.

Umożliwienie otrzymania dofinansowania zakupu podręczników uczniom niepełnosprawnym jest stworzeniem warunków równych szans oraz znacząco wpływa na eliminowanie barier o charakterze środowiskowym w dostępie do usług edukacyjnych, nie ograniczając prawa wyboru jedynie do tego podręcznika, który został opracowany specjalnie dla ucznia niepełnosprawnego.

Projekt rozporządzenia określa kwoty górnej granicy wartości pomocy dla poszczególnych grup uczniów. Zróżnicowanie wartości kwot dofinansowania wynika z uśrednionych cen kompletu podręczników dostępnych na rynku dla poszczególnych klas i ich wzrostu na kolejnych etapach edukacyjnych.

Dofinansowanie dotyczy podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego. Kwota dofinansowania do podręczników w zasadniczych szkołach zawodowych jest niższa niż w pozostałych szkołach ponadgimnazjalnych, ponieważ zakres kształcenia ogólnego realizowany w zasadniczych szkołach zawodowych jest mniejszy niż w pozostałych typach szkół. Ponadto z dofinansowania w ramach programu zostali

wylączeni uczniowie szkół policealnych. Szkoły te realizują naukę w zawodzie. Do podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia zawodowego i ogólnozawodowego udzielana jest dotacja przedmiotowa. Dotacje te mają charakter pomocy *de minimis* i są udzielane zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L379 z 28.12.2006, str. 5) oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie stawek, szczegółowego sposobu oraz trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych do podręczników szkolnych (Dz. U. Nr 137, poz. 974, z późn. zm.).

W projekcie rozporządzenia określono tryb ubiegania się o przyznanie pomocy. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników przyznaje się na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych. Wniosek składa się do dyrektora szkoły, do której uczęszcza lub będzie uczęszczał uczeń. Grupa podmiotów, które mogą wystąpić z wnioskiem o dofinansowanie wyczerpuje zakres osób mających wiedzę co do sytuacji materialnej dziecka. Przyczyny osobiste rodziców lub problemy z prawidłowym wypełnianiem funkcji rodzicielskiej mogą być powodem rezygnacji z osobistego występowania z prośbą o pomoc lub mogą być przyczyną niedopełnienia formalności związanych z przygotowaniem stosownego wniosku. W takich sytuacjach rolę wnioskodawcy spełniają inne osoby wskazane w projekcie rozporządzenia.

W projekcie przewiduje się dodatkową pulę środków na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a które ze względu na uzasadnione przypadki i ocenę indywidualnej sytuacji życiowej rodziny wymagają pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników. Sytuacje, które mogą stać się podstawą do podjęcia przez dyrektora szkoły decyzji o przyznaniu pomocy określa art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W grupie uzasadniającej szczególne sytuacje życiowe znajduje się m.in. sieroctwo, bezdomność, ciężka choroba, przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania, zdarzenia losowe itp. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie ubiegania się o pomoc. Gmina na podstawie informacji o liczbie zgłoszonych wniosków ze względu na uzasadnione przypadki, przekazanej przez

dyrektorów szkół, podejmuje decyzję o liczbie uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w poszczególnych szkołach, z zastrzeżeniem, iż suma uczniów, którym udzielono pomocy w tym trybie nie może przekroczyć 10% ogólnej liczby uczniów klas objętych programem zamieszkujących na terenie danej gminy. Podział środków, który jest odzwierciedleniem liczby złożonych wniosków dokonuje się na poziomie gminy i zapobiega ich nieefektywnemu lokowaniu w szkołach.

Po analizie wniosków i w ramach przyznanej przez gminę liczby uczniów objętych pomocą ze względu na uzasadnione przypadki dyrektor szkoły przyznaje pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników uczniom zgłoszonym ze względu na uzasadnione przypadki. W sytuacji większej liczby wniosków niż limit liczby uczniów, otrzymany odpowiednio od wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego dla siedziby szkoły, dyrektor szkoły podejmuje decyzję w oparciu o uzasadnienie dołączone do wniosku.

Projekt przewiduje, że do wniosku o udzielenie pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników należy dołączyć zaświadczenie o wysokości dochodów. Jednocześnie dopuszcza się, w uzasadnionych sytuacjach, możliwość dołączenia – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - oświadczenia o wysokości dochodów. Zdarzają się bowiem sytuacje, gdy niemożliwe jest uzyskanie zaświadczenia o wysokości dochodów, np. osoba nie pracuje, a jeszcze nie otrzymała świadczeń z pomocy społecznej lub samotnie wychowując dziecko nie pracuje i pozostaje na utrzymaniu rodziców lub innych krewnych.

Jednocześnie projekt przewiduje, że w przypadku osoby korzystającej ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego lub okresowego możliwe jest dołączenie - zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów – zaświadczenia o korzystaniu z tych świadczeń. Osoba, która posiada już zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń z pomocy społecznej nie musi starać się o uzyskanie zaświadczenia o wysokości dochodów.

W projekcie przewiduje się także dodatkową pulę środków na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów słabo widzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,

o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2010/2011 do szkół dla dzieci i młodzieży lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych, bez względu na kryterium dochodowe.

W przypadku podjęcia decyzji o skorzystaniu z pomocy przeznaczonej dla uczniów słabo widzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, rodzic, przedkładając kopię orzeczenia, wskazuje na uprawnienie do otrzymania przez ucznia pomocy z programu. W 2011 r. ze względu na zmianę wysokości stawki podatku od towaru i usług na podręczniki szkolne z 0% na 5% w programie podwyższono maksymalne kwoty dofinansowania o wysokość podatku zmieniając dofinansowanie z 170 zł na 180 zł, z 200 zł na 210 zł, z 300 zł na 315 zł, z 310 zł na 325 zł oraz z 370 zł na 390 zł.

Podmiotem odpowiedzialnym za ustalenie terminów składania wniosków jest odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły, a w przypadku ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych i ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz liceum plastycznego, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – termin ustala minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zebranie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej szacunkowych danych o liczbie uprawnionych do otrzymania pomocy oraz przekazanie środków finansowych w dwóch transzach pozwala na racjonalne wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację programu.

Ponadto projekt rozporządzenia określa kto i w jaki sposób dokonuje przekazania środków na realizację programu. Szczegółowe określenie zadań dla uczestniczących

w programie podmiotów powoduje sprawną realizację działań przez przedstawicieli administracji publicznej.

Dyrektor szkoły zobowiązany jest do sporządzenia listy uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników. Sporządzenie listy zgodnie z kryteriami programu równoznaczne jest z zakwalifikowaniem uczniów do grupy uprawnionych do otrzymania pomocy.

Dotację na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów objętych programem, z wyłączeniem uczniów szkół prowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, otrzymuje gmina właściwa dla miejsca siedziby szkoły.

Gmina przekazuje środki na wypłatę pomocy dla uczniów szkół, dla których jest organem prowadzącym na rachunek bankowy szkoły. Koszty zakupu podręczników po przedłożeniu dowodu zakupu, zwraca rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dyrektor szkoły.

W przypadku uczniów ze szkoły, dla której organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego inna niż gmina, osoba prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna, uczniowie otrzymują zwrot dofinansowania do zakupu podręczników odpowiednio od wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwego ze względu na siedzibę szkoły.

W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych oraz liceów plastycznych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, środki na dofinansowanie zakupu podręczników przekazuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rachunek bankowy szkoły.

Dowodem zakupu jest imienna faktura VAT, rachunek, paragon lub oświadczenie o zakupie podręczników z zawartą informacją, iż opisane wydatki rozliczone zostały tylko w ramach programu lub nie zostały rozliczone w ramach innego programu pomocy uczniom. Możliwość przedłożenia także oświadczenia jako dowodu zakupu została podyktowana weryfikacją programu w 2009 r. Nie wszyscy rodzice pamiętali

o konieczności zgłoszenia wystawienia faktury podczas zakupu podręczników. Często także dokonywali zakupu części podręczników z rynku wtórnego.

Ponadto wprowadza się konieczność zawarcia w oświadczeniu informacji o rozliczeniu wydatków tylko z jednego źródła. Wyklucza się w ten sposób możliwość przedstawienia potwierdzenia wydatków w formie faktury na zakup podręczników finansowanych np. w ramach wydatków ze stypendium szkolnego i jednocześnie oświadczenia o zakupie tych samych podręczników z programu „Wyprawka szkolna”.

Projekt rozporządzenia określa także możliwość zwrotu kosztów zakupu podręczników na podstawie potwierdzenia zakupu podręczników, wystawionego przez podmiot (np. radę rodziców), który dokonał zakupu podręczników dla grupy uczniów. Potwierdzenie zakupu powinno w szczególności zawierać imię i nazwisko ucznia, klasę, do której uczeń będzie uczęszczał, adres szkoły, wykaz zakupionych podręczników, kwotę zakupu, datę zakupu i czytelny podpis podmiotu, który dokonał zakupu. Potwierdzenie wystawia się na podstawie faktury VAT oraz listy uczniów, dla których zakupiono podręczniki. Przepis ten jest wynikiem zaobserwowanej, po doświadczeniach związanych z obsługą programu w ubiegłych latach, potrzeby poszerzenia działań dotyczących sposobu nabywania podręczników. Podczas zakupu dla grupy uczniów podręczników tego samego rodzaju w określonym wydawnictwie lub księgarni podmiot zamawiający np. rada rodziców, rodzic, nauczyciel otrzymuje fakturę bez wyszczególnienia wszystkich osób, dla których zakupiono książki. Zatem podmiot dokonujący zakupu nie ma możliwości przekazania indywidualnym odbiorcom imiennych faktur, które staną się podstawą do zwrotu poniesionych kosztów w ramach programu.

Częstą praktyką w szkołach jest zamawianie bezpośrednio u wydawcy lub w księgarni podręczników dla grupy uczniów. Działanie to prowadzi do obniżenia kosztów sprzedaży i stanowi podstawę do negocjacji ceny pojedynczego zestawu książek.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 579) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU ZWIĘKSZANIA
SZYBKOŚCI

Emilia Wojdyla

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt rozporządzenia jest skierowany do uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2011/2012 naukę w klasach I-III szkoły podstawowej, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie III gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych lub w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz do uczniów słabo widzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz do uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2011/2012 do szkół dla dzieci i młodzieży, a także do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych.

Wprowadzane przepisy pozwolą na objęcie pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników ponad 515 tys. uczniów. Programem zostaną objęci uczniowie rozpoczynający naukę: w klasach I-III szkoły podstawowej, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie III gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych i w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej, tj. ponad 430 tys. uczniów. Ponadto programem zostaną objęci uczniowie słabo widzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi w przypadku, gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2011/2012 do szkół dla dzieci i młodzieży lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych tj. blisko 85 tys. uczniów.

Proponowane rozwiązania oddziaływać będą także na podmioty uczestniczące w realizacji programu: wojewodów, kuratorów oświaty, jednostki samorządu terytorialnego oraz ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Jednostki samorządu terytorialnego będą realizowały zadanie jako zadanie bieżące z zakresu administracji rządowej, na realizację którego otrzymują 100% dofinansowanie z budżetu państwa.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

1. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
2. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
3. Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
4. Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
5. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
6. Polska Rada Ekumeniczna;
7. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
8. Business Centre Club - Związek Pracodawców;
9. Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich;
10. Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
11. Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
12. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;
13. Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
14. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
15. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji;
16. Rada Działalności Pożytku Publicznego,
17. Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji,
18. Polski Związek Głuchych – Zarząd Główny,
19. Polski Związek Niewidomych – Zarząd Główny.

Projekt został również przekazany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Na realizację programu zaplanowano w ustawie budżetowej na rok 2011 94 000 tys. zł ze środków zaplanowanych w rezerwie celowej Nr 26 budżetu państwa „Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego, w tym wyprawka szkolna”.

Środki niewykorzystane podlegają zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

